РЕПУБЛИКА СРПСКА **НАЦРТ**
ГРАД ДОБОЈ
ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ДОБОЈ
Д О Б О Ј

П Р О Г Р А М Р А Д А

ЗА 2027. ГОДИНУ

Добој, септембар 2026. године

ПРОГРАМ РАДА ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ДОБОЈ
ЗА 2027. ГОДИНУ

I У В О Д

ОПШТИ ПОДАЦИ О ЈАВНОЈ УСТАНОВИ

Центар за социјални рад Добој као установа са јавним овлаштењима основана је Одлуком о оснивању коју је донијела Скупштина града Добој, а у складу са критеријумима и планом мрежа Центара за социјални рад.

Према наведеној одлуци Центар носи назив Јавна установа „Центар за социјални рад Добој“, обавља дјелатност од општег друштвеног интереса, има својство правног лица и уписан је у регистар код надлежног Суда. По Рјешењу о регистрацији Окружног привредног суда у Добоју скраћена ознака фирме је Центар за социјални рад Добој. У правном промету са трећим лицима иступа самостално са потпуном одговорношћу.

ОСНОВНА ДЈЕЛАТНОСТ И ЗАДАЦИ ЈАВНЕ УСТАНОВЕ

Дјелатност и задаци Центра темеље се на Законима и подзаконским актима. Дјелатношћу Центра грађанима са подручја града обезбјеђује се социјална заштита која представља организовану дјелатност усмјерену на сузбијању и отклањању узрока и посљедица стања социјалне потребе у свим областима живота и рада.

Стање социјалне потребе је стање у којем је лицу неопходна помоћ ради савладавања социјалних и других тешкоћа и стварања услова за задовољавање основних животних потреба, а уколико се те потребе не могу задовољити у другим системима социјалне сигурности.

Дјелатност социјалне заштите у том смислу обухвата мјере и активности на стварању услова за остваривање заштитне функције породице, услова за самосталан живот и рад лица која се налазе у стању социјалне потребе или за њихово активирање у складу са способностима, обезбијеђивање средстава за живот материјално необезбијеђеним и за рад неспособним грађанима, као и обезбијеђење других облика социјалне заштите.

Права из социјалне заштите припадају лицима која испуњавају Законом прописане услове, без обзира на разлике у раси, боји коже, полу, језику, политичком, националном и вјерском опредјељењу, социо-економском поријеклу, мјесту рођења, инвалидности или било којем другом статусу.

Програмом рада Центра за 2027. годину планирају се послови:

- Утврђивање и реализација права из социјалне заштите грађана;
- Утврђивање права из породичне заштите и остваривања функције органа старатељства;
- Праћење примјене и ревизија утврђених права из свих области;
- Исплата новчаних давања корисницима;
- Пружање социјалних услуга и подршке корисницима;
- Ажурирање евиденција које су прописане законом.

ЦИЉ ДОНОШЕЊА ПРОГРАМА

Доношењем програма рада, Центар обезбјеђује планско и континуирано извршавање Законом утврђених послова и радних задатака, обезбјеђује свеобухватност остваривања права из социјалне заштите, утврђује приоритете у вршењу програмских задатака, обезбјеђује развојне модалитете и активности из подручја рада и дјеловања, утиче на обезбјеђење и расподјелу буџетских средстава и развија систем социјалне заштите на дугорочном плану.

II ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ

ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ

- **Социјална заштита**

Према важећем Закону о социјалној заштити корисници социјалне заштите су лица која се нађу у стању социјалне потребе, и то:

а) Дијете:

1) без родитељског старања,
2) са сметњама у развоју
3) чији је развој ометен породичним приликама
4) жртва насиља
5) жртва трговине дјецом
6) са друштвено неприхватљивим понашањем
7) изложено социјално ризичним понашањима
8) коме је због посебних околности потребна социјална заштита

б) Пунољетно лице:

1) материјално необезбијеђена и за рад неспособна лица
2) са инвалидитетом
3) старије, без породичног старања
4) са друштвено негативним понашањем
5) жртва злоупотребе психоактивних супстанци
6) жртва насиља у породици
7) жртва трговине људима
8) коме је због посебних околности потребна социјална заштита.

а) Дијете:

1) које нема родитеље, које је напуштено од родитеља, чији родитељи нису у могућности да му пруже потпуно старање зато што су ограничени у вршењу родитељског права или су лишени тог права,

2) са оштећењима вида, слуха, са сметњама у гласу, говору и језику, са тјелесним оштећењима и хроничним обољењима, са менталном заосталошћу, вишеструким сметњама или са другим сметњама које доводе до проблема у психомоторном и чулном развоју,

3) чији родитељи због болести или смрти једног родитеља, несређених породичних односа, материјалних или других разлога нису у могућности да му обезбиједе услове за правилно васпитање, физички и психички развој,

4) коме се наноси физичка, психичка и сексуална патња или емоционална бол, као и пријетња таквим дјелима или занемаривање, небрига и незадовољавање основних животних потреба, што га озбиљно спутава да ужива у својим правима и слободама,

5) које је врбовано, превезено, скривено, насилно транспортовано или прихваћено пријетњом и употребом силе, обмањивањем, отмицом или другим облицима принуде или преваре, злоупотребом положаја или примања новца, а које је наведено на пристанак властитог експлоатисања,

6) које је под ризиком, чини прекршајна и кривична дјела, које се бави скитњом, просјачењем или сличним понашањем нарушава општеприхваћена друштвена правила понашања и важеће законске норме,

7) које због употребе психоактивних супстанци, негативних социјалних утицаја и емоционалних поремећаја нарушава и угрожава своје здравље и живот,

8) које се нађе у стању социјалне потребе због сиромаштва, претрпљене елементарне непогоде, ратног страдања, избјеглиштва, миграције, репатријације, смрти једног или више чланова породице, дуготрајног лијечења, отпуста из установе или других непредвидивих околности,

б) пунољетно лице:

1) које нема неопходних средстава за издржавање, неспособно је за рад и не може обезбиједити средства за живот по неком другом основу,

2) лице са инвалидитетом, а то су лица са дугорочним физичким, психичким, интелектуалним или сензорним умањеним способностима, која у интеракцији са различитим баријерама могу ометати њихово пуно и ефективно учествовање у друштву на основу једнакости са другима

3) које има више од 65 година, а које због трајних промјена у психосоцијалном и здравственом стању не може задовољавати своје основне животне потребе,

4) које се одаје беспосличарењу, скитњи, просјачењу или другом друштвено негативном понашању,

5) које је дошло у стање социјалне потребе због употребе дрога или алкохола, које дуже вријеме употребљава ове супстанце због чега има проблеме у социјалним и породичним односима, здрављу и материјалној егзистенцији,

6) коме се у породичном окружењу наноси физичка, психичка, економска и сексуална патња или емоционална бол, као и пријетња таквим дјелима, а које се због тих околности нађе у стању социјалне потребе,

7) које је врбовано, превезено, скривено, насилно транспортовано или прихваћено пријетњом и употребом силе, обмањивањем, отмицом или другим облицима принуде или преваре, злоупотребом положаја или примања новца, а које је наведено на пристанак властитог експлоатисања и

8) које се нађе у стању социјалне потребе због сиромаштва, дуготрајне незапослености, претрпљене елементарне непогоде, ратног страдања, избјеглиштва, миграције, репатријације, смрти једног или више чланова породице, дуготрајног лијечења, издржавања казне, отпуста из установе или других непредвидивих околности.

Дефинисана права према истом Закону су:

1. Новчана помоћ
2. Додатак за помоћ и његу другог лица.
3. Лична инвалиднина
4. Посебан додатак на личну инвалиднину
5. Подршка у изједначавању могућности дјеце и омладине са сметњама у развоју
6. Посебан додатак за бригу о дјетету са сметњама у развоју, односно лицу са инвалидитетом
7. Смјештај у установу
8. Збрињавање у хранитељској породици
9. Помоћ и њега у кући

10. Дневно збрињавање
11. Једнократна новчана помоћ
12. Савјетовање

1. Новчана помоћ

Право на новчану помоћ је основно право на којем почива систем социјалне заштите. Оно је намијењено социјално и материјално најугроженијим грађанима Републике Српске .

Према важећем Закону новчана помоћ припада лицу неспособном за рад, који нема властитих прихода или чији су укупни приходи за издржавање испод нивоа новчане помоћи утврђене овим законом, који нема вишак стамбеног простора, који нема другу имовину из чије се вриједности могу осигурати средства за издржавање, који нема обвезнике издржавања у складу са Породичним законом или ако ти обвезници издржавања због инвалидности и друге објективне спријечености нису у могућности и способни да га издржавају и извршавају обавезу издржавања. Корисник новчане помоћи у складу са законом може бити појединац и породица у цјелини.

Основица за утврђивање висине новчане помоћи у текућој години је просјечна нето плата 1528,00 КМ у Републици остварена у предходној години. Висина новчане помоћи утврђује се зависно од броја чланова породице, у проценту од напријед наведене основице и износи:

1. за појединца	17% од основице 259,76 КМ
2. за породицу са два члана	22% од основице 336,16 КМ
3. за породицу са три члана	27% од основице 412,56 КМ

Није предвиђено иако нема, може се појавити као могући корисник породица са 4 члана и породица са 5 чланова и више.
(У 2026. години висина Новчане помоћи се кретала у распону од 85,62 КМ до 412,56 КМ зависно од прихода и броја чланова породице).

Претпоставка је да ће ово право остваривати око 70 породица у 2027. години (број корисника новчане помоћи са 31.08.2026. године је 64). Право на новчану помоћ остваривало би сигурно већи број породица, али због неријешених имовинско правних односа у појединим породицама једноставно није могуће утврђивати овај вид права.
У порасту је број признавања на новчану помоћи лицима млађим од 65 година старости, те морају на оцјену радне способности од стране Првостепене стручне комисије за утврђивање способности лица у поступку остваривања права из социјалне заштите.

2. Додатак за помоћ и његу другог лица

Ово право могу да остваре лица старија од три године којим је због тјелесних, менталних, чулних поремећаја, изражених промјена у здравственом стању неопходна стална помоћ и њега другог лица под условом да ово право не могу остварити по другом основу и не користе право на смјештај у установи социјалне заштите или су смјештени у другу установу на терет буџетских средстава.

О праву пунољетних лица одлучује Првостепена стручна комисија за утврђивање способности лица у поступку остваривања права из социјалне заштите и утврђивању функционалног стања корисника која је именована Рјешењем Градоначелника и која даје налаз и мишљење о потреби наведеног права. Правилником о утврђивању способности лица у поступку остваривања права из социјалне заштите и утврђивању функционалног стања корисника, донесеним од стране Министра здравља и социјалне заштите Републике

Српске, прописан је састав комисије. Комисија ради у саставу специјалиста породичне медицине, дипломирани психолог и дипломирани дефектолог, односно специјални едукатор и рехабилитатор, а зависно од врсте болести ангажују се и други стручњаци и то специјалиста одговарајуће гране медицине и дипломирани социјални радник. У Центру на пословима координатора наведене комисије ангажован је дипломирани социјални радник.

О праву малољетних лица одлучује Првостепена стручна комисија за процјену потреба и усмјеравања дјеце и омладине са сметњама у развоју, која је именована Рјешењем Градоначелника и даје налаз и мишљење о потреби наведеног права. Правилником о процјени потреба и усмјеравању дјеце и омладине са сметњама у развоју, донесеним од стране Министра здравља и социјалне заштите Републике Српске, прописан је састав комисије. Комисија ради у саставу специјалиста педијатар, дипломирани психолог, дипломирани социјални радник, дипломирани педагог и дипломирани дефектолог. У Центру на пословима координатора наведене комисије ангажован је дипломирани социјални радник.

Дакле услови за остваривање овог права нису везани за материјално стање појединца, већ су искључиво засновани на комплетној процјени способности и функционалног стања корисника.

Број корисника је у сталном порасту без обзира на велики број умрлих корисника у току године пошто се ради о категорији корисника који су веома лошег здравственог стања.

Мислимо да ће ово право остваривати у 2027. години око 2000 лица у новчаном износу према важећем Закону о соц.заштити од 22% и 11 % од основице просјечне нето плате остварене у Републици у претходној години, зависно од степена инвалидности, а који ће цијенити Првостепена стручна комисија (у 2026. години Додатак за помоћ и његу другог лица износио је 336,16 КМ и 168,08 КМ).

3. Лична инвалиднина

Право на личну инвалиднину остварују лица:

а) која су зависна од помоћи и његе другог лица приликом задовољавања основних животних потреба у којима је оштећење, односно обољење настало у развојном периоду, а имају утврђену висину тјелесног оштећења од 70% до 100%

б) са оштећењем слуха, којима је оштећење, односно обољење настало у развојном периоду, а имају утврђену висину тјелесног оштећења од најмање 70%

в) са оштећењем урогениталног система, која се налазе у терминалној фази затајења оба бубрега и која имају потребу за хроничном хемодијализом и перитонеалном дијализом, а имају утврђену висину тјелесног оштећења од 100 %

г) обољела од ријетке болести, којима је оштећење, односно обољење настало у развојном периоду, а износи најмање 70%.

Личну инвалиднину не могу остварити лица која остварују примања по основу инвалидитета стеченог у рату, као и лица која остварују право на смјештај у установу социјалне заштите и право на збрињавање у хранитељску породицу или која су смјештена у другу установу на терет буџетских средстава.

Оштећење односно обољење настало у развојном периоду представља оштећење вида, слуха, говорно-гласовне комуникације, тјелесно оштећење или хронично обољење или друго обољење које доводи до оштећења у психомоторном и сензомоторном развоју и функционисању у активностима свакодневног живота, а које је настало у периоду до навршених 18 година живота.

Висину тјелесног оштећења за дјецу до 18 године живота утврђује комисија за процјену потреба и усмјеравање дјеце и омладине са сметњама у развоју коју именује локална заједница.

Тјелесно оштећење за пунољетна лица утврђује се у складу са прописима којима се уређује медицинско вјештачење у пензијско инвалидском осигурању.

У 2026. години право на личну инвалиднину остварило је 299 лица, од чега је 104 малољетних лица.

Висина личне инвалиднине стечене остваривањем права на личну инвалиднину обрачунава се у проценту од просјечне плате након опорезивања остварене у Републици Српској у претходној години и износи:

а) 17% од основице за лица којима је утврђено тјелесно оштећење у висини од 100% 259,76 КМ

б) 14% од основице за лица којима је утврђено тјелесно оштећење у висини од 90% 213,92 КМ

в) 12% од основице за лица којима је утвђено тјелесно оштећење у висини од 80 % 183,36 КМ

г) 10% од основице за лица којима је утврђено тјелесно оштећење у висини од 70% 152,80 КМ.

Износи личне инвалиднине у 2026. години кретали су се у распону од 152,80 КМ до 259,76 КМ.

Претпоставка је да ће ово право у 2027. години остварити око 320 лица.

4. Посебан додатак на личну инвалиднину

Народна скупштина Републике Српске је на посебној сједници одржаној дана 17.06.2026. године усвојила Закон о допунама Закона о социјалној заштити (Службени гласник РС број 59/26), којим је прописано ново право-Посебан додатак на личну инвалиднину.

Ово право остварују корисници који на основу члана 35а. Закон о социјалној заштити остварују право на личну инвалиднину.

70%..... 318,00 КМ
80%..... 381,00 КМ
90%..... 445,00 КМ
100% .....540,00 КМ

5. Подршка у изједначавању могућности дјеце и омладине са сметњама у развоју

Право на подршку у изједначавању могућности дјеце и омладине са сметњама у развоју имају дјеца и омладина са физичким, менталним, чулним или комбинованим сметњама у развоју код којих је извршена процјена потреба и усмјеравање дјеце и омладине, а која су послије завршене основне школе, а најкасније до навршене 30. године живота, укључена у процес образовања, а то право не могу остварити по другом основу.

Право на подршку у изједначавању могућности дјеце и омладине са сметњама у развоју остварује се у виду накнада за: трошкове смјештаја и трошкове градског, односно међуградског превоза у висини износа цијене мјесечне карте.

Дјеци и омладини упућеној на образовање ван мјеста пребивалишта, признају се трошкови превоза до мјеста пребивалишта једном мјесечно у висини стварних трошкова најниже цијене карте јавног саобраћаја.

Првостепена стручна комисија за процјену потреба и усмјеравање дјеце и омладине са сметњама у развоју која ради при Центру, именована Рјешењем Градоначелника, упућује лице са сметњама у развоју на оспособљавање за рад (*смјештај у установу*). Правилником о процјени потреба и усмјеравању дјеце и омладине са сметњама у развоју донесеним од стране Министра здравља и социјалне заштите Републике Српске прописан је састав комисије. Комисија ради у саставу специјалиста педијатар, дипломирани психолог, дипломирани социјални радник, дипломирани педагог и дипломирани дефектолог. Установе за смјештај дјеце и омладине са сметњама у развоју налазе се ван подручја града Добоја. Трошкови смјештаја по једном лицу мјесечно су, у 2026. години, износили 1050,00 КМ и прописани су Рјешењем Министра здравља и социјалне заштитите Републике Српске. Исти су промјењиви обзиром на чињеницу да се Рјешење о цијенама смјештаја доноси сваке године у јануару. На ове износе додају се трошкови за личне потребе, чији је проценат утврђен законом (5% од цијене смјештаја у установу). Ово право уређено је Законом о социјалној заштити, Правилником о учешћу сродника у трошковима издржавања, смјештаја у установу и збрињавања у хранитељску породицу и Правилником о процјени потреба и усмјеравању дјеце и омладине са сметњама у развоју.

Укупан износ смјештаја је 650,00 КМ за које трошкове смјештаја у подршци изједначавању могућности дјеце и омладине са сметњама у развоју, од 01.01.2019. године, сноси локална заједница. За школску 2026/2027 годину планиран је смјештај тј. оспособљавање за рад до 10 дјеце. Треба рачунати и на трошкове превоза у висини цијене стварних трошкова за напријед наведену дјецу и омладину.

6. Посебан додатак за бригу о дјетету са сметњама у развоју, односно лицу са инвалидитетом

Народна скупштина Републике Српске је на посебној сједници одржаној дана 17.06.2026. године усвојила Закон о допунама Закона о социјалној заштити (Службени гласник РС број 59/26), којим је прописано ново право-Посебан додатак на за бригу о дјетету са сметњама у развоју, односно лицу са инвалидитетом.

Право на посебан додатак за бригу о дјетету са сметњама у развоју, односно лицу са инвалидитетом намјењено је лицима која су остварила или испуњавала услове за остваривање права на накнаду за родитеља-његоватеља по основу Закона о дјечијом заштити, до 30. године живота дјетета. Поступак за одлучивање о признавању наведеног права покреће се по захтјеву станке, евентуално по службеној дужности ако се утврди или сазна да је са обзиром на постојеће чињенично стање покренут поступак за признавање права, а странка није поднијела захтјев, и то све у складу са чланом 67. Закона о социјалној заштити.

7. Смјештај у установу

Право на смјештај у установу има :

а) Дијете

- дијете без родитељског старања, до повратка у властиту породицу или збрињавања у породицу усвојиоца или хранитељску породицу, до завршетка редовног школовања, најдуже до 26. године живота, а не дуже од шест мјесеци након завршетка редовног школовања,

- дијете са потешкоћама у развоју које нема услова да остане у својој породици и када је то сврсисходније ради чувања и васпитања, школовања, оспособљавања или психосоцијалне рехабилитације, док траје потреба за овим обликом заштите,(1 дијете је у Вишеграду-већи износ плаћања трошкова смјештаја)
- дијете чији је развој ометен породичним приликама, до повратка у властиту породицу,
- дијете са друштвено неприхватљивим понашањем, док трају разлози за овим видом социјалне заштите,
- дијете жртва насиља, док трају разлози за овим видом социјалне заштите,
- дијете жртва трговине људима, док трају разлози за овим видом социјалне заштите,

Дијете до три године живота привремено може бити збринуто у установу социјалне заштите уз стручно мишљење Министарства здравља и социјалне заштите. Тренутно на смјештају у установу ЈУ Дом за дјецу и омладину „Рада Врањешевић“ Бања Лука се налази четворо дјеце без адекватног родитељског старања, док у кући за дјецу без адекватног родитељског старања „Сунцокрет“ Добој, на смјештају се налази четворо дјеце.

б) Пунољетно лице

- пунољетно лице са инвалидитетом и тешко хронично обољело лице које није у могућности да самостално живи у породици због неповољних здравствених, социјалних, стамбених или породичних прилика и лица са поремећајима у понашању,
- старије лице које због неповољних здравствених, социјалних, стамбених и породичних прилика није у могућности да живи у породици, односно у домаћинству,
- пунољетно лице жртва насиља у породици, док трају разлози за овим видом социјалне заштите,
- пунољетно лице жртва трговине људима, док трају разлози за овим видом социјалне заштите,
- трудница и родитељ дјетета до годину дана живота ако је други родитељ дјетета умро, нестао, погинуо, извршио насиље у породици, коме је усљед материјалне необезбјеђености, неријешеног стамбеног питања, нарушених породичних односа и сличних ситуација потребан привремени смјештај,
- лице које се нађе у скитњи или просјачењу или му је због оправданих разлога потребан привремени смјештај.

Дакле право на смјештај у установу имају лица којима се не може обезбиједити збрињавање у њиховој непосредној животној околини, а предвиђамо да ће број смјештених одраслих лица у 2027. години бити око 80. Трошкови смјештаја по једном лицу мјесечно су, у 2026. години, износили 910,00 – 1.080,00 КМ и одређени су Рјешењем Министра здравља и социјалне заштите Републике Српске и Одлукама Управних одбора установа. Трошкови смјештаја одређени Рјешењем Министарства здравља и социјалне заштите промјењиви су обзиром на чињеницу да се Рјешење о цијенама смјештаја доноси сваке године у децембру, а примјењује се од 01.01. наредне године. На ове износе додају се трошкови за личне потребе, чији је проценат утврђен законом (5% од цијене смјештаја у установу).

8. Збрињавање у хранитељску породицу

Збрињавање у хранитељску породицу је облик збрињавања корисника у породицу која му обезбјеђује задовољавање основних животних потреба, која брине о личности корисника и помаже му у остваривању његових права и извршавању обавеза. Право на збрињавање у хранитељску породицу има лице, које у складу са Законом о социјалној заштити, има право на смјештај у установу.

Хранитељска породица која се опредијелила да се бави услугама збрињавања дјеце или пунољетних лица за коју је извршена процјена и оспособљавање за хранитељство остварује накнаду за своје пружене услуге. Хранитељство се обезбјеђује у властитом простору хранитеља, корисника или другим објектима који су посебно изграђени или прилагођени за ту намјену.

1. Цијену услуге смјештаја у хранитељску породицу чине накнада за издржавање и накнада за рад хранитеља.
2. Према Правилнику о критеријумима и мјерилима за утврђивање цијене услуга за смјештај корисника, накнада за издржавање корисника утврђује у износу 60 % и 70 % од просјечне цијене смјештаја у установи социјалне заштите чији је оснивач Влада Републике Српске. Накнада се може увећати за корисника коме је неопходан превоз од мјеста становања до мјеста школовања. Накнада за рад хранитеља обрачунава се по кориснику и износи 25 % од просјечне нето плате у Републици Српској остварене у претходној години и 35 % за хранитеља који има на смјештају дјецу са сметњама у развоју или са друштвено неприхватљивим понашањем (у 2026. години цијена смјештаја у хранитељску породицу са накнадом за рад хранитеља износила је 1042,00 КМ и 1374,80 КМ).
3. Конвенција о правима дјетета посебно истиче примарну улогу породичног окружења, као основног предуслова за пуни емотивни, физички и интелектуални развој дјетета.

У 2027.години Центар ће се ангажовати на проналажењу нових хранитељских породица и обуци истих.

Конвенција о правима дјетета даје предност смјештају у одговарајућу алтернативну породицу у односу на смјештај у установу.

Тренутно је на смјештају у хранитељским породицама 12 дјеце од тога троје са посебним потребама-специјализовано хранитељство. Такође два пунољетна лица се налазе на смјештају у хранитељску породицу.

9. Помоћ и њега у кући

Ово право обезбјеђује се старијем изнемоглом лицу, тешко обољелом лицу и другом лицу које није у стању да се брине о себи. Помоћ и њега у кући обухвата обављање кућних послова, одржавање личне хигијене, набавку хране и организовање исхране и задовољавање других свакодневних потреба.

Врсте услуга, ближе услове у вези остваривања овог права као и учешћа корисника и његовог сродника обавезног на издржавање у трошковима помоћи и његе у кући прописује ресорни Министар правилником.

На остваривању овог права Центар тренутно нема на располагању одговарајући кадар, због прерасподјеле истог на друге послове социјалне заштите (распоређивање истог у кућу Центра за социјални рад Добој за смјештај дјеце без адекватне родитељске заштите "Сунцокрет"), нити финансијска средства, тако да ово право тренутно мирује, а његова

реализација као и број корисника у 2027. години зависиће од усвојеног буџета за 2027. годину за град Добој, за потрошачку јединицу Центар за социјални рад Добој.

10. Дневно збрињавање

Право на дневно збрињавање обухвата различите врсте организованих дневних услуга и боравка изван властите породице кроз које се обезбјеђује исхрана, њега, чување, брига о здрављу, васпитању и образовању, психосоцијална рехабилитација, радна окупација и друге услуге.

Дневно збрињавање може се обављати у другој породици, установи социјалне заштите, засебним центрима или дневним боравцима које организују и пружају јавне установе, удружења грађана, вјерске заједнице и друга правна лица.

Право на дневно збрињавање имају лица која имају право на смјештај у установу или збрињавање у хранитељску породицу и друга лица која због својих психосоцијалних тешкоћа и других неповољних животних околности имају потребу за овим обликом заштите, а на основу рјешења Центра.

Министар ресорног министарства доноси правилник о остваривању права на дневно збрињавање.

Отварањем Дневног центра у оквиру Фондације "Центар за дјецу и омладину са сметњама у развоју"Добој у септембру 2015. године, овај Центар је признао право за 45 корисника (закључно са 31.08.2026. године) на дневно збрињавање. Тиме је значајно побољшан квалитет живота корисника као и њихових породица. У 2027. години у сарадњи са Јавном установом "Центар за дневно збрињавање дјеце и омладине- Добој" планирано је признавање права на дневно збрињавање за све кориснике којима је потребна услуга Дневног центра према оцјени Првостепене стручне комисије за процјену потреба и усмјеравање дјеце и омладине са сметњама у развоју.

Родитељи се одричу права на дневно збрињавање ради остваривања права из дјечије заштите право на његоватеља.

11. Једнократна новчана помоћ

Право на једнократну новчану помоћ је најучесталије право које се користи до сада у систему социјалне заштите Републике Српске. Разни су разлози који омогућавају корисницима система социјалне заштите да користе ово право. Сврха овог права је у томе да се обезбиједи адекватан, ефикасан и брз механизам реаговања система (*Центра за социјални рад*) на акутну социјалну потребу у којој се нађу појединац или породица.

Право на једнократну новчану помоћ, према важећем закону, могу остварити лица која се нађу у стању социјалне потребе због сиромаштва, дуготрајне незапослености, претрпљене елементарне непогоде, ратног страдања, избјеглиштва, миграције, репатријације, смрти једног или више чланова породице, дуготрајног лијечења, издржавања казне, отпуста из установе или других непредвидивих околности. Износ помоћи не може бити већи од тромјесечног износа новчане помоћи годишње, према броју чланова породице, осим у случајевима када је због посебних околности потребно одобрити већи износ о чему одлучује руководилац органа који утврђује неопходан износ, а који не смије бити већи од троструког напријед наведеног износа.

Најчешћи разлози за подношење захтјева за остваривање права на једнократну новчану помоћ претходних година били су регулисање трошкова лијечења и набавка основних животних намирница.

Веома је тешко предвидјети број корисника овог права, јер је ово право везано са усвојеним буџетом града, али је сигурно да ће се радити о броју од 300 до 400 корисника .

12. Савјетовање

Савјетовање је системска и програмска стручна помоћ коју реализују стручни радници примјеном метода социјалног рада и других друштвено-хуманистичких наука, а чија је сврха помоћ појединцу, члановима породице или породици у цјелини у развијању, допуњавању, очувању и побољшању властитих социјалних могућности, а у случају болести, старости, инвалидности, незапослености, смрти блиских лица, проблема у васпитању дјеце и у односима родитеља и дјеце, проблема ризичних понашања дјеце и омладине, проблема брачних и ванбрачних односа, закључењу брака, насиља у породици, укључивања у свакодневни живот након дужег боравка у институцијама, остваривања појединих социјалних права, те у другим неповољним социјалним околностима и кризним ситуацијама.

Ресорни Министар донио је упутство за спровођења савјетовања.

Проширена права дефинисана Законом о социјалној заштити могу бити:

1. Персонална асистенција за лица са инвалидитетом
2. Становање уз подршку
3. Заштићено становање
4. Помоћ у збрињавању пунољетних лица након напуштања установа или хранитељских породица
5. Једнократне помоћи у натури
6. Помоћ за школовање дјеце из социјално угрожених породица
7. Помоћ у васпитању и образовању дјеце са сметњама у развоју
8. Субвенционисање комуналних трошкова сиромашним породицама
9. Помоћ у стамбеном збрињавању сиромашних породица
10. Трошкови сахране корисника права из овог закона

Примјена напријед наведених права зависиће од могућности локалне заједнице.

Здравствено осигурање

Корисници права на новчану помоћ, додатак за помоћ и његу другог лица, смјештај у установу, збрињавање у хранитељску породицу који не могу остварити здравствено осигурање по другом основу остварују исто из буџетских средстава намијењених за остваривање напријед наведених права.

Ступањем на снагу Правилника о измјенама и допунама Правилника о утврђивању својства осигураног лица, матичној евиденцији и здравственој књижици лица старија од 65 година бришу се као обавезни осигураници, те ће се

сходно томе број лица која ће остварити здравствено осигурање преко Центра увећати у 2027. години (са 31.08.2026. године број корисника је 43.).

– **Породична заштита**

Породична заштита проводи се на основу Породичног закона, Закона о заштити од насиља у породици, Закона о социјалној заштити и то кроз следеће поступке:

- поступак мирења брачних супружника као обавезан дио бракоразводног поступка који воде судови,
- поступак уређења односа родитеља и дјеце којима се регулише:
  1. права и дужности родитеља и дјеце,
  2. вршење родитељског права и дужности,
  3. надзор органа старатељства,
  4. продужење родитељског права (*након пунољетства*),
  5. одузимање родитељског права,
  6. престанак родитељског права,
  7. поступак утврђивања и оспоравања очинства и материнства,
  8. поступак усвојења малољетне дјеце – потпуно и непотпуно усвојење и престанак усвојења,
  9. послови старателјства над малољетним и пунољетним лицима, те старатељства за посебне случајеве (*посебни старатељи*),
  10. малољетнички бракови,
  11. поступак издржавања дјеце и родитеља и других сродника,
  12. поступак смјештаја дјеце и омладине у установе и хранитељске и друге породице,
  13. имовински односи у породици (*заштита имовинских права дјетета, подјела заједничке имовине супружника и др*.).

Сви послови из породичне заштите обављаће се тимски. Законом о социјалној заштити прописано је да стручни радници у Центру могу бити радници следећих занимања: дипломирани социјални радник, дипломирани правник, дипломирани психолог, дипломирани социолог, дипломирани педагог, дипломирани специјални педагог и дипломирани дефектолог (дипломирани специјални едукатор и рехабилитатор), тако да састав стручног тима може да обухвата наведене стручне профиле. Поступак се одвија по Закону о општем управном поступку, који подразумијева; позивање, рад са странкама, прикупљање документације, доношење рјешења и сл. Добрим дијелом послови из породичне заштите извршавају се на терену – посјетом породици, сарадњом са другим органима и институцијама (*МУП, Тужилаштво,здравствене установе, школе, судови, МЗ, предузећа*).

Од 01.09.2023. године почела је примјена новог Породичног закона (Сл.гласник РС број 17/23 и 27/24) који је предвидио низ измјена везаних за породичне односе, а који се првенствено односе на регулисање личних односа дјеце и родитеља, вршење родитељског права и дужности, те надзором над вршењем родитељског

права. Због свега тога неопходно је радити на стварању материјалних и кадровских претпоставки, којима би се омогућила примјена овог Породичног закона и што квалитетнијој сарадњи органа старартељства са судом у давању мишљења везаног за уређење вршења родитељског права, одржавања личних односа млљт.дјетета са родитељем са којим не живи и учешћа у издржавању млљт.дјеце. Овај Породични закон је предвидио доношење подзаконских аката и то: 1. програм припреме за усвојење; 2. правилник о јединственом личном регистру усвојења; 3. правилник о вођењу евиденције и документације о усвојеној дјеци; 4. правилник о начину рада и саставу комисије за попис и процјену штићеникове имовине, 5. упутство о вођењу и чувању евиденције о издржавању дјеце и родитеља, а који ће олакшати пружање услуга корисницима а чија ће примјена такође изискивати повећану потребу за стручним радницима.

Новина је такође Закон о измјенама и допунама Породичног закона од 16.07.2025. године којим граница за утврђивање/оспоравање очинства није ограничена као до сада на 25 година живота дјетета и тужба за утврђивање/оспоравање очинства се може поднијети било када.

Дана 07.04.2026. године је објављен Закон о привременом издржавању дјеце Републике Српске, а ступио је на снагу 90 дана током објављивања у Службеном гласнику Републике Српске (јули 2026. године). Овим законом је уређено право на привремено издржавање за дјецу чији родитељи не извршавају своју обавезу издржавања. Циљ овог закона је финансијска подршка Републике Српске дјеци чији родитељ, обавезник издржавања не даје, дјелимично даје утврђени износ издржавања или нередовно даје издржавање. Финансијска подршка се остварује признавањем и исплатом права на привремено издржавање дјеце од стране Јавне установе Јавног фонда за дјечију заштиту, а у складу са овим законом. Поступак за остваривање права на привремено издржавање покреће се на захтјев дјетета, односно његовог законског заступника или на захтјев органа старатељства. Орган старатељства је дужан по службеној дужности поднијети захтјев за покретање поступка одмах по сазнању да законски заступник није покренуо поступак за остављање права на привремено издржавање и да за то нема оправдане разлоге.

Примјерном овог закона обим послова Центра за социјални рад умногоме се повећао, јер већи број родитеља понаша се несавјесно и не учествује у издржавању своје дјеце, а све то изискује потреба за већим бројем стручних радника.

Закон о заштити од насиља у породици предвиђа поступак заштите од насиља у породици и санкције за починиоца насиља, казне и субјекте заштите. Сви субјекти су дужни обезбиједити хитно рјешавање предмета.

Пораст насиља у породици евидентан је и на подручју града Добој и то у значајном броју. Нажалост, насиље у породици, сматра се још увијек, као приватна ствар, па се вјероватно многи случајеви и не евидентирају, иако ово насиље представља кршење темељних људских права. Сигурно је да ћемо на овим пословима у идућој години морати створити кадровске и материјалне претпоставке за одлучнију подршку жртвама насиља било које старосне доби и облика насиља. Посљедице насиља су многобројне и крећу се од ниског самопоштовања, напетости, депресије, агресије, покушаја самоубиства, овисности, те слабог функционисања на радном мјесту, школи и др.

Борба против насиља обављаће се у сарадњи са Судом, Тужилаштвом, полицијом, здравственим установама, школама и невладиним сектором током 24 сата. На подручију Града Добој формиран је Мобилни тим за помоћ жртвама насиља у породици у 10-ом мјесецу 2010. године, те потписан Протокол о поступању свих горе наведених субјеката у случају насиља у породици. Измјенама и допунама Закона о заштити од насиља у породици који је ступио на снагу 01.05.2020. године предвиђено је да се формира на нивоу локалне заједнице координационо тијело сачињено од свих актера који су обучени за борбу против насиља у породици. На нивоу локалне заједнице формирано је координационо тијело за борбу против насиља у породици сачињен Протокол о поступању и сарадњи надлежних субјеката заштите у случајевима насиља у породици.

Закон о заштити од насиља у породици дао је низ измјена, а којим се квалитет услуга и заштита саме жртве насиља битније измјенио и побољшао. Наведени закон подразумјева такође ефикаснију и благовременију подршку жртви насиља и санкционисању починиоца насиља.

У циљу унапређивања и јачања међусобне сарадње у заштити дјетета од сваког облика насиља, злостављања или занемаривања Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске, Министарство породице, омладине и спорта Републике Српске, Министарство просвјете и културе Републике Српске и Министарство унутрашњих послова Републике Српске су потписали Протокол о поступању у случају насиља, злостављања или занемаривања дјеце.

У склопу Центра дјелује Породично савјетовалиште што такође олакшава примјену новог Породичног закона и доприноси у рјешавању породичних односа и проблема са којима се сусрећу корисници.

Кривично-правна заштита малољетника

У кривично правној-заштити малољетних лица осим Закона о социјалној заштити и Породичног закона примјењује се Закон о прекршајима РС и Закон о заштити и поступању са дјецом и малољетницима у кривичном поступку (уз подзаконске акте/Правилнике) који омогућава и преусмјеравање од вођења судских поступака примјеном алтернативних мјера (мјера полицијског упозорења, васпитних препорука, посебних обавеза или примјена начела опортунитета).

Центар за социјални рад у сврху заштите права и интереса малољетних лица учиниоца кривичних и прекршајних дјела присуствује испитавању малољетника, саслушању малољетних свједока, даје приједлоге суду и тужилаштву да ли је потребно покренути припремни поступак, као и коју васпитну мјеру је потребно изрећи. У зависности од врсте изречене васпитне мјере задужени смо за организацију извршења, непосредно провођење, праћење извршења, извјештавање о провођењу, постпеналну заштиту и вођење евиденција.

Да бисмо испунили обавезе из Правилника о примјени васпитних препорука према малољетним учиниоцима кривичних дјела одређен број стручних радника прошао је едукацију за радника посредника – медијатора.

Центар за социјални рад такође ради са дјецом (лица испод 14 година) починиоцима кривичних и прекршајних дјела, као и са дјецом и малољетницима

који исполјавају поремећаје у понашању по захтјеву родитеља, образовних и других институција.

Организована је стална приправност, тачније дежурство радника за прихват малољетника који се нађу у скитњи, извршењу кривичних дјела или у другим непредвиђеним и угрожавајућим ситуацијама.

У сарадњи са Центром јавне безбједности, школама, Центром за заштиту менталног здравља и другим институцијама и невладиним организацијама Центар за социјални рад је ангажован на реализацији задатака предвиђених Протоколом о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у образовном систему и Протоколом о поступању у случају насиља, злостављања и занемаривања дјеце.

У наредном периоду именовани чланови школског тима испред Центра за социјални рад активно ће учествовати у реализацији годишњег плана рада и свих других активности у склопу пројекта „Брига о дјеци – заједничка одговорност и обавеза“.

Стручни радници Центра за социјални рад ће као и до сада узети учешће у свим понуђеним професионалним едукацијама у циљу додатног стручног усавршавања, проширења и унапређења квалитета постојећих услуга.

ПРОЈЕКТИ

Током 2017. године у Центру за социјални рад Добој формиран је пројектни тим. Формирањем пројектног тима Центар жели активније узети учешће у аплицирању на јавне позиве као и поболјшати сарадњу са невладиним сектором како на локалном тако и на регионалном нивоу. Основни задаци пројектног тима су одлучивање, планирање, организовање, управљање људским потенцијалима, вођење, контролисање и управљање промјенама. Циљ је у току 2027. године израдити пројекте везане за поболјшање услуга Центра према корисницима, као и инфраструктурне пројекте везане за опремање и адаптацију објеката у власништву Центра.

-Сарадња са фондовима и невладиним сектором

Што се тиче пројектних активности у току 2027. године планирамо учешће у новим пројектима, као и наставак учешћа и реализације текућих пројеката од стране стручних радника и то:

- Пројекат “Социјализација дјеце Републике Српске” који је важећим Законом о дјечијој заштити прерастао у право на задовољавање развојних потреба дјеце, проводи се у протеклих 21 годину у сарадњи са Јавним фондом дјечије заштите РС.
- Пројекат јавне кухиње у сарадњи са кабинетом Градоначелника града Добој и МФС- Еммаус. Центар за социјлани рад Добој на основу Одлуке о кориштењу јавне кухиње Управног одбора ЦСР Добој издаје картице за кориснике јавне кухиње. Одлуком су дефинисани критерији и начин остваривања права на јавну кухињу. Градоначелник и Еммаус суфинасирају рад кухиње. Треутно услуге јавне кухиње користи 95

домаћинстава са 197 члана. На мјесечном нивоу око 6 000 оброка се изда корисницима. Јавна кухиња је смјештена у објекту касарне Оружаних снага БиХ "Војвода Радомир Путник".

- Пројекат „Брига о дјеци –заједничка одговорност и обавеза“ у сарадњи са свим основним и средњим школама са подручја града Добој.
- Пројекат “Централно хлађење” упућен према донаторима са основним циљем подизања квалитете услуга крајњим корисницима Центра за социјални рад Добој, кроз набавку и уградњу централног система хлађења у објекту Центра за социјални рад Добој.
- Пројекат „Јачање права дјеце у алтернативној бризи и БИХ“ који проводи СОС дјечија села Босна и Херцеговина.

III ПОТРЕБНА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА И ЉУДСКИ РЕСУРСИ

Нови Закон о социјалној заштити финансирање социјалне заштите разрадио је кроз 3 модела финансирања: (финансирање из јавних прихода који се обезбјеђују у буџету Републике Српске и јединице локалне самоуправе, финансирање донаторским средствима правних и физичких лица и прилозима грађана и финансирање властитим средствима корисника појединих права).

Основни извор финансирања Центра је буџет локалне заједнице и буџет Републике Српске. Од половине 2012. године, тј. ступања на снагу новог Закона о социјалној заштити, у примјени је мјешовити модел финансирања права на новчану помоћ и права на додатак за помоћ и његу другог лица, гдје се ова два права суфинансирају у висини 50% са нивоа Републике, а 50% са нивоа локалне заједнице, уз напомену да се здравствено осигурање за кориснике напријед наведених права финансира на исти начин.

У буџету локалне заједнице обезбјеђују се средства за финансирање права на смјештај у установу, збрињавање у хранитељску породицу, подршку у изједначавању могућности дјеце и омладине са сметњама у развоју, дневно збрињавање, права на његу и помоћ у кући, право на једнократну новчану помоћ, проширена права у складу са могућностима, затим за рад Центара и других установа социјалне заштите чији су оснивачи јединице локалне самоуправе, као и средства за подстицајне и развојне програме који имају циљ унапређивање социјалне заштите становништва.

Потребна финансијска средства за реализацију програмских задатака у 2027. години ће бити донешена накнадно у складу са нацртом буџета за 2027. годину.

За послове и радне задатке утврђене Законом, Центар тренутно запошљава 51 радника. Од укупног броја радника 40 радника је запослено на неодређено вријеме а 11 радника на одређено вријеме.

Кућа за смјештај дјеце без родитељске заштите „Сунцокрет“ која је заједнички пројекат Италијанске невладине организације ГВЦ (ГРУППО ВОЛОНТАРИАТО ЦИВИЛЕ ЦИВИЛ ВОЛУНТЕЕР ГРОУП Цивил Волунтеер Гроуп-ГВЦ), Града Добој и Центра за социјални рад Добој, од половине 2012. године функционише без подршке невладине организације ГВЦ, тако да је обезбјеђење услова за рад повјерено Центру који на овим пословима ангажује шест радника Центра, док су остали запослени ангажовани на основу међусобног Споразума између Центра и Фондације „Центар за дјецу и омладину са сметњама у развоју“ Добој. За обављање радних задатака у кући „Сунцокрет“ потребно је 6 радника (рад у смјенама) одговарајућег стручног профила.

IV ЗАКЉУЧАК

Програм рада потрошачке јединице 0028300 Центар за социјални рад Добој у нацрту, урађен је у склопу редовних планских активности .

Програм рада је израђен по усаглашеној методологији, како слиједи: Увод, Планиране активности, Потребна финансијска средства за реализацију програма и људски ресурси и Закључак.

У уводном дијелу дати су основни подаци о Центру који се односе на оснивање, правни статус, дјелатност, упис у судски регистар, а који проистичу из Закона о систему јавних служби („Службени гласник Републике Српске“, број 68/07,109/12 и 44/16).

Планиране активности Центра за 2027. годину свој основ имају у примјени Закона о социјалној заштити („Службени гласник Републике Српске“, број 37/12, 90/16, 94/19,42/20 и 59/26) који регулише систем социјалне заштите у Републици Српској. Поред Закона о социјалној заштити, ту су и Породични закон, Кривични закон Републике Српске Закон о заштити и поступању са дјецом и малољетницима у кривичном поступку, Закон о заштити од насиља у породици, Закон о заштити лица са менталним поремећајима, Закон о извршењу кривичних и прекршајних санкција, као и други закони и подзаконски акти који обезбјеђују правни основ за адекватно и свеобухватно обављање послова и радних задатака. Програмски задаци се остварују поступањем по начелима Закона о општем управном поступку. Све програмске области обезбјеђују се кроз признавање и остваривање права и пружање услуга корисницима.

Финансирање социјалне заштите засновано је на систему мјешовитог финансирања гдје најзначајнији извор финансирања представаља буџет јединице локалне самоуправе. Новим Законом о социјалној заштити од половине 2012.године два основна права финасирају се из буџета Републике и буџета локалне заједнице. Други облици финансирања социјалне заштите дјелимично се обезбјеђују кроз средства правних и физичких лица и прилозима грађана, донаторским средствима, као и властитим средствима самих корисника појединих права у складу са Правилником о учешћу у трошковима издржавања, смјештаја у установу и збрињавања у хранитељску породицу.

Финансијска средства за извршење програмских задатака биће донешена накнадно у складу са нацтром буџета за 2027. годину.

Град ће обезбиједити неопходно функционисање Центра, уз претпоставку да се одржи број запослених у складу са Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста у Центру за социјални рад Добој.

Свако умањење финансијских средстава довело би у питање обављање основне дјелатности и задатака Центра.

Предсједник привременог Управног одбора
Марина Јотић Ивановић

в.д. Д И РЕ К Т О Р А
Ведран Митровић, дипл. правник